

**เทคนิคการตรวจสอบความถูกต้องของงบทดลอง
และความเชื่อมโยงของงบการเงินแต่ละรายการ กับ
ผลกระทบต่อสถานการณ์การเงินการคลังของ
โรงพยาบาล หมวดลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล/รายได้
ค่ารักษาพยาบาล**

เทคนิคการตรวจสอบความถูกต้องของงบทดลอง และความเชื่อมโยงของงบการเงินแต่ละรายการ กับผลกระทบต่อ สถานการณ์การเงินการคลังของโรงพยาบาล หมวดลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล/รายได้ค่ารักษาพยาบาล

ความสำคัญต่อความถูกต้องของงบการเงิน (ลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล/รายได้ค่ารักษาพยาบาล)

- ❖ **แสดงสินทรัพย์ที่แท้จริง** : ลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาลจัดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนในงบแสดงฐานะทางการเงิน การบันทึกบัญชีช่วยสะท้อนสิทธิเรียกเก็บที่สถานพยาบาลจะได้รับเงินจากกองทุนหรือผู้ป่วยอย่างครบถ้วน หากบันทึกไม่ครบถ้วน/ไม่ถูกต้อง จะทำให้มูลค่าสินทรัพย์ของหน่วยงานสูง (ต่ำ) กว่าความเป็นจริง ซึ่งจะมีผลต่อการวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน
- ❖ **รับรู้รายได้ตามหลักการบัญชี** : ช่วยให้บันทึกรายได้ค่ารักษาพยาบาลในงบกำไรขาดทุนถูกต้องตรงตามงวดบัญชีที่เกิดจากการให้บริการจริง แม้จะยังไม่ได้รับเงินสด หากบันทึกไม่ครบถ้วน หรือบันทึกไม่ถูกต้อง จะทำให้ผลประกอบการในงบกำไรขาดทุน สูง(ต่ำ)กว่าความเป็นจริง และการวิเคราะห์ทั้งบจะมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานในรอบระยะบัญชีนั้น

เทคนิคการตรวจสอบความถูกต้องของงบทดลอง และความเชื่อมโยงของงบการเงินแต่ละรายการ กับผลกระทบต่อ สถานการณ์การเงินการคลังของโรงพยาบาล หมวดลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล/รายได้ค่ารักษาพยาบาล

ความสำคัญต่อความถูกต้องของงบการเงิน (ลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล/รายได้ค่ารักษาพยาบาล)

❖ ป้องกันปัญหาการเงินและรายได้สูญหาย :

1. การผูกสิทธิลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาลกับลูกหนี้สิทธิทางบัญชี : การเชื่อมโยงข้อมูลสิทธิประโยชน์ในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย เข้ากับบัญชีลูกหนี้หรือยอดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้หน่วยงานสามารถเรียกเก็บเงินได้ตรงตามสิทธิการรักษาและเพื่อให้แยกประเภทลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาลทางบัญชี ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน หน่วยงานเรียกเก็บรายได้และงานบัญชี ควรมีการกำหนดรหัสการให้สิทธิการรักษา และรหัสสิทธิทางบัญชีร่วมกัน ไม่ควรจัดทำเพียงฝ่ายเดียว
2. การจัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้ค่ารักษาและบันทึกบัญชีอย่างเป็นระบบ : ช่วยติดตามการเรียกเก็บและเงินชดเชยจากกองทุนต่าง ๆ ได้ครบถ้วน ตรวจสอบความถูกต้องใช้เทียบยอดรายรับและจำนวนผู้รับบริการกับระบบบัญชี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงรายการถูกปฏิเสธการจ่ายหรือค้างชำระ และเร่งรัดการติดตามหนี้ได้อย่างรวดเร็วก่อนจะกลายเป็นหนี้สูญ และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของลูกหนี้ อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานจัดเก็บรายได้ และงานบัญชี ควรมีการจัดทำทะเบียนและยืนยันยอดลูกหนี้ระหว่างกันทุกสิ้นเดือน

เทคนิคการตรวจสอบความถูกต้องของงบทดลอง และความเชื่อมโยงของงบการเงินแต่ละรายการ กับผลกระทบต่อ สถานการณ์การเงินการคลังของโรงพยาบาล หมวดลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล/รายได้ค่ารักษาพยาบาล

ผลกระทบของงบการเงินต่อสถานการณ์การเงินการคลัง

❖ อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน Current Ratio = สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน

สินทรัพย์หมุนเวียน = (เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด + ลูกหนี้เงินยืม+ลูกหนี้ค่ารักษา (หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ)
+ รายได้ค้างรับ + วัสดุ+คชจ.จ่ายล่วงหน้า

2. อัตราส่วนทุนหมุนเร็ว Quick Ratio = สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน

สินทรัพย์หมุนเวียน = (เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด + ลูกหนี้เงินยืม+ลูกหนี้ค่ารักษา (หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ)
+ รายได้ค้างรับ + คชจ.จ่ายล่วงหน้า (ไม่รวมวัสดุ)

3. อัตราส่วนเงินสด Cash Ratio = เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด/หนี้สินหมุนเวียน

❖ อัตราส่วนความมั่นคง :

1. ทุนหมุนเวียนสุทธิ Net Working Capital (NWC) = สินทรัพย์หมุนเวียน – หนี้สินหมุนเวียน

2. รายได้สุทธิ Net Income (NI) = รายได้สุทธิ / ค่าใช้จ่ายสุทธิ

3. กำไรจากการดำเนินงาน EBITDA = รายได้สุทธิ (ไม่รวมรายได้งบลงทุน) / ค่าใช้จ่ายสุทธิ (ไม่รวมค่าเสื่อมราคา)

4. ประสิทธิภาพการทำการกำไร Operating Margin = EBITDA / รายได้จากการดำเนินงาน x 100

รายได้จากการดำเนินงาน = รายได้ค่ารักษา + รายได้ระหว่างหน่วยงาน เงินงบบุคลากรจากรัฐบาล

เทคนิคการตรวจสอบความถูกต้องของงบทดลอง และความเชื่อมโยงของงบการเงินแต่ละรายการ กับผลกระทบต่อ สถานการณ์การเงินการคลังของโรงพยาบาล หมวดลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล/รายได้ค่ารักษาพยาบาล

❖ ระยะเวลาเข้าสู่ปัญหาทางการเงิน มี 2 มิติ :

1. กรณีมีทุนหมุนเวียนคงเหลือ แต่มีผลการดำเนินงานขาดทุน (NWC เป็นบวก และมี NI ติดลบ) ทุนหมุนเวียนที่เพียงพอรับการขาดทุนเฉลี่ยต่อเดือน
 - a) ระยะเวลาทุนหมุนเวียนอาจหมด > 6 เดือน Risk Score 0
 - b) ระยะเวลาทุนหมุนเวียนอยู่ได้ > 3 เดือน ไม่เกิน 6 เดือน Risk Score 1
 - c) ระยะเวลาทุนหมุนเวียนอยู่ได้ < หรือ = 3 เดือน Risk Score 2
2. กรณีมีกำไรจากผลการดำเนินงาน แต่ขาดเงินทุนหมุนเวียน (NWC เป็นลบ และมี NI เป็นบวก) ผลกำไรจากการดำเนินการ เพียงพอรับการหนี้สินหมุนเวียน
 - a) ระยะเวลาทุนหมุนเวียนอาจหมด > 6 เดือน Risk Score 2
 - b) ระยะเวลาทุนหมุนเวียนอยู่ได้ > 3 เดือน ไม่เกิน 6 เดือน Risk Score 1
 - c) ระยะเวลาทุนหมุนเวียนอยู่ได้ < หรือ = 3 เดือน Risk Score 0

❖ ระยะเวลาการเรียกเก็บลูกหนี้ค่ารักษา :

1. Collection Period UC = ลูกหนี้เฉลี่ยสิทธิ UC / รายได้ค่ารักษาสุทธิ UC x จำนวนวันสะสม
2. Collection Period CSMBS = ลูกหนี้เฉลี่ยสิทธิ CSMBS / รายได้ค่ารักษาสุทธิ CSMBS x จำนวนวันสะสม
3. Collection Period SSS = ลูกหนี้เฉลี่ยสิทธิ SSS / รายได้ค่ารักษาสุทธิ SSS x จำนวนวันสะสม

$$\text{ลูกหนี้เฉลี่ย} = \text{ลูกหนี้คงเหลือยกมาต้นปี} + \text{ลูกหนี้คงเหลือปัจจุบัน} / 2$$

เทคนิคการตรวจสอบความถูกต้องของงบทดลอง และความเชื่อมโยงของงบการเงินแต่ละรายการ กับผลกระทบต่อ สถานการณ์การเงินการคลังของโรงพยาบาล หมวดลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล/รายได้ค่ารักษาพยาบาล

การตรวจสอบคุณภาพบัญชีด้านลูกหนี้ค่ารักษา/รายได้ค่ารักษาพยาบาล

ลำดับ	ข้อตรวจพบ	ผลกระทบ
1.	การให้สิทธิการรักษา ไม่ตรงตามระบบการเรียกเก็บหรือการจ่ายเงินชดเชย เช่น สิทธิประกันสังคม สิทธิ พรบ . สิทธิ UC (กรณี Walk in) สิทธิ OP UC นอก CUP ในจังหวัด	
2.	เมื่อมีการเปลี่ยนสิทธิการรักษา ไม่ได้กลับไปแก้ไขสิทธิในระบบ hosXP ให้ถูกต้องตามระบบการเรียกเก็บ	
3.	เมื่อมีการเปลี่ยนสิทธิการรักษาและส่งเบิกเงินชดเชยแล้ว งานเรียกเก็บ ไม่จัดทำบันทึกแจ้งให้งานบัญชีรับทราบ เพื่อบันทึกปรับปรุงบัญชี ตามหนังสือเรียกเก็บ /REP/STM	
4.	งานบัญชี เป็นผู้เรียกรายงานลูกหนี้ค่ารักษาในระบบ hosXP เอง และไม่ได้สอบถามความถูกต้องของลูกหนี้ค่ารักษาจากงานเรียกเก็บ	
5.	ทะเบียนคุมลูกหนี้ค่ารักษา ไม่มีการยืนยันยอดหรือตรวจสอบยอดคงเหลือระหว่างกันของงานเรียกเก็บและบัญชี	
6.	ทะเบียนคุมลูกหนี้ค่ารักษาของงานเรียกเก็บ ไม่ครบทุกสิทธิ /ไม่เป็นปัจจุบัน และ ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุม	
7.	ทะเบียนคุมลูกหนี้ค่ารักษาของบัญชี กรณีที่ยังไม่มีเลข REP/STM ที่มียอดคงเหลือค้างชำระของ ของปี 68 ลงไป ไม่สามารถตรวจได้ว่า เป็นลูกหนี้ที่ยังไม่เรียกเก็บ/ติด C/ ชำระแล้ว แต่บัญชียังไม่ตัดลูกหนี้ เนื่องจากไม่มีการคืนข้อมูลหรือยืนยันยอดกับงานเรียกเก็บ	

ทะเบียนงานเรียกเก็บ

ทะเบียนงานบัญชี (ผู้ป่วนอก)

ทะเบียณงานบัญชี (ผู้ปวยไน)

[illegible]

ตัวอย่างรายงานสรุปลูกหนี้คงเหลือ(แยกตามอายุ) ประจำเดือน

โรงพยาบาล.....					
ลำดับ	ชื่อฝังบัญชี	คงเหลือลูกหนี้		จำแนกตามอายุ (ระบุมูลค่า)	
		จำนวนราย	มูลค่าลูกหนี้	ไม่เกิน 30 วัน (บาท)	เกิน 30 วัน (บาท)
1	ลูกหนี้ค่าส่งตรวจหน่วยงานภาครัฐ				
2	ลูกหนี้ค่าตรวจสุขภาพหน่วยงานภาครัฐ				
3	ลูกหนี้ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/น้ำยา หน่วยงานภาครัฐ				
4	ลูกหนี้ค่าสินค้า หน่วยงานภาครัฐ				
5	ลูกหนี้ - ระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน				
6	ลูกหนี้ค่ารักษา UC- OP ใน CUP				
7	ลูกหนี้ค่ารักษา UC - IP				
8	ลูกหนี้ค่ารักษา UC - OP นอก CUP (ในจังหวัดสังกัด สธ.)				
9	ลูกหนี้ค่ารักษา UC - OP นอก CUP (ต่างจังหวัดสังกัด สธ.)				
10	ลูกหนี้ค่ารักษาด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (P&P)				
11	ลูกหนี้ค่ารักษา UC - OP บริการเฉพาะ (CR)				
12	ลูกหนี้ค่ารักษา UC - IP บริการเฉพาะ (CR)				
13	ลูกหนี้ค่ารักษา OP - Refer				
14	ลูกหนี้ค่าบริการสาธารณสุขสำหรับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - OP จาก สปสช.				
15	ลูกหนี้ค่าบริการสาธารณสุขสำหรับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - IP จาก สปสช.				
16	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม OP - เครือข่าย				
17	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม IP - เครือข่าย				
18	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม OP - นอกเครือข่าย สังกัด สป.สธ.				
19	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม IP - นอกเครือข่าย สังกัด สป.สธ.				
20	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม - กองทุนทดแทน				
21	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม 72 ชั่วโมงแรก				
22	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม - ค่าใช้จ่ายสูง/อุบัติเหตุ/ฉุกเฉิน OP				
23	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม - ค่าใช้จ่ายสูง IP				
24	ลูกหนี้ค่ารักษา-เบิกจ่ายตรงกรมบัญชีกลาง OP				
25	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกจ่ายตรงกรมบัญชีกลาง IP				
26	ลูกหนี้ค่ารักษา - คนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว OP				
27	ลูกหนี้ค่ารักษา - คนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว IP				

โรงพยาบาล.....					
ลำดับ	ชื่อฝังบัญชี	คงเหลือลูกหนี้		จำแนกตามอายุ (ระบุมูลค่า)	
		จำนวนราย	มูลค่าลูกหนี้	ไม่เกิน 30 วัน (บาท)	เกิน 30 วัน (บาท)
28	ลูกหนี้ค่ารักษา - คนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว OP นอก CUP				
29	ลูกหนี้ค่ารักษา - คนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว IP นอก CUP				
30	ลูกหนี้ค่ารักษา - คนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว เบิกจากส่วนกลาง OP				
31	ลูกหนี้ค่ารักษา - คนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าวเบิกจากส่วนกลาง IP				
32	ลูกหนี้ค่ารักษา - บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ OP ใน CUP				
33	ลูกหนี้ค่ารักษา - บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ OP นอก CUP				
34	ลูกหนี้ค่ารักษาบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ - เบิกจากส่วนกลาง OP				
35	ลูกหนี้ค่ารักษาบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ - เบิกจากส่วนกลาง IP				
36	ลูกหนี้ค่าส่งตรวจบุคคลภายนอก				
37	ลูกหนี้ค่าตรวจสุขภาพบุคคล ภายนอก				
38	ลูกหนี้ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/น้ำยา บุคคลภายนอก				
39	ลูกหนี้ค่าสินค้า บุคคลภายนอก				
40	ลูกหนี้ค่ารักษา - ชำระเงิน OP				
41	ลูกหนี้ค่ารักษา - ชำระเงิน IP				
42	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกต้นสังกัด OP				
43	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกต้นสังกัด IP				
44	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกจ่ายตรงหน่วยงานอื่น OP				
45	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกจ่ายตรงหน่วยงานอื่น IP				
46	ลูกหนี้ค่ารักษา UC - OP นอกสังกัด สธ.				
47	ลูกหนี้ค่ารักษา - พรบ.รด OP				
48	ลูกหนี้ค่ารักษา - พรบ.รด IP				
49	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกจ่ายตรง อปท. OP				
50	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกจ่ายตรง อปท. IP				
51	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกจ่ายตรง อปท.รูปแบบพิเศษ OP				
52	ลูกหนี้ค่ารักษา - เบิกจ่ายตรงอปท.รูปแบบพิเศษ IP				
53	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม OP - นอกเครือข่าย ต่างสังกัด สป.สธ.				
54	ลูกหนี้ค่ารักษาประกันสังคม IP - นอกเครือข่าย ต่างสังกัด สป.สธ.				
ยอดรวมเงิน			0	0	0

ขอขอบคุณค่ะ